Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan Tenrijt te Houthalen-Helchteren

Leslie Engels
Sarah Fellahi

Tienen, 2021
Studiebureau Archeologie bv

Colofon

Nota: Het archeologisch vooronderzoek aan Tenrijt te Houthalen-Helchteren

Initiatiefnemer:	Matexi Projects
Projectleiding:	Annelies De Raymaeker & Vanessa Vander Ginst
Leidinggevend archeoloog:	Leslie Engels
Auteurs:	Leslie Engels, Sarah Fellahi
Foto's en tekeningen:	Studiebureau Archeologie bv (tenzij anders vermeld)

Op alle teksten, foto's en tekeningen geldt een auteursrecht. Zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van Studiebureau Archeologie bv mag niets uit deze uitgave worden vermenigvuldigd, bewerkt en/of openbaar gemaakt, hetzij door middel van webpublicatie, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook.

Studiebureau Archeologie bv
Bietenweg 20
3300 Tienen
www.studiebureau-archeologie.be
info@studiebureau-archeologie.be
tel: 0474/58.77.85
fax: 016/77.05.41

©2021, Studiebureau Archeologie bv

Inhoudstafel

Hoofdstuk 1 Samenvatting van het reeds uitgevoerd onderzoek 2

Hoofdstuk 2 Proefsleuvenonderzoek 5

2.1 Beschrijvend gedeelte 5
2.1.1 Administratieve gegevens 5
2.1.2 Archeologische voorkennis 7
2.1.3 Vraagstellingen en onderzoeksopdracht 7
2.1.4 Vooropgestelde onderzoeksmethode en -technieken. 8
2.1.5 Afwijkingen ten aanzien van de vooropgestelde onderzoeksstrategie en -methode 9

2.2 Assessmentrapport 14
2.2.1 Beschrijving van de bodemopbouw 14
2.2.2 Beschrijving van de referentie-bodemprofielen. 18
Pedogenetische zone 1: Aanwezigheid van een Bh-horizont 18
Pedogenetische zone 2: Afwezigheid van een Bh-horizont 19
2.2.3 Beschrijving van de sporen 20
2.2.4 Beschrijving van de vondsten 27
2.2.5 Natuurwetenschappelijke staalnames 27
2.2.6 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied 27
2.2.7 Impactbepaling van de geplande werken op het bodemarchief 27

2.3 Beantwoording onderzoeksvragen 28

2.4 Conclusie en afweging vervolgonderzoek 29

Hoofdstuk 3 Programma van maatregelen 31

3.1 Administratieve gegevens 31

3.2 Gemotiveerd advies 33

3.3 Programma van maatregelen 34

Bibliografie 35

Bijlage: p. 36
Bijlage 1: Plannenlijst p. 37
Bijlage 2: Sporen p. 41
Bijlage 3: Foto's p. 43
Bijlage 4: Bodemprofielen p. 47
Bijlage 5: Allesporenplan p. 55

Hoofdstuk 3 Programma van maatregelen

3.1 Administratieve gegevens

Projectcode:	**2021 H 163**
Aanleiding:	De opgemaakte archeologienota kadert in een geplande omgevingsvergunningsaanvraag voor het verkavelen van gronden met in totaal een kadastraal oppervlakte van ca. 5147m^2 en een vergunningsgebied van 5121 m^2. Daarmee valt de vergunningsaanvraag binnen de aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen 3000 m^2 of meer bedraagt (Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 en de Code van Goede Praktijk).
Erkend archeoloog:	Leslie Engels OE/ERK/Archeoloog/2020/00004 Studiebureau Archeologie bv OE/ERK/Archeoloog/2015/00002
Locatie:	Houthalen, Tenrijt (fig. 3.1 en 3.2) Bounding box: punt 1: x= 220940, y= 190709 punt 2: x= 221045, y= 190804 Prov. Limburg, Gem. Houthalen-Helchteren, Afd. 3, Sectie F, Percelen 173B en 170A (deels)
Periode uitvoering:	26 augustus 2021
Relevante termen[14]:	Bureaustudie, buitengebied, Kempen, bos,
Bebouwde zones:	Nvt.

[14] Thesaurus: https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus

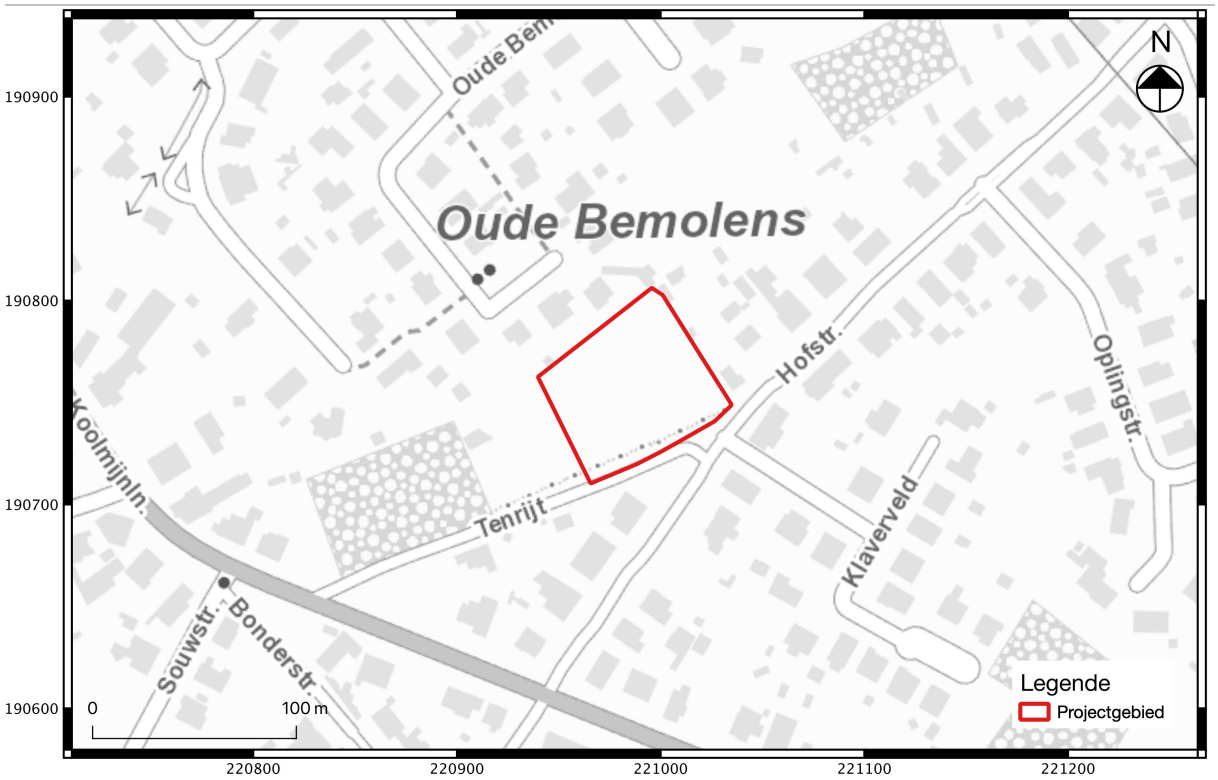

Fig. 3.1: Topografische kaart met situering van het projectgebied.

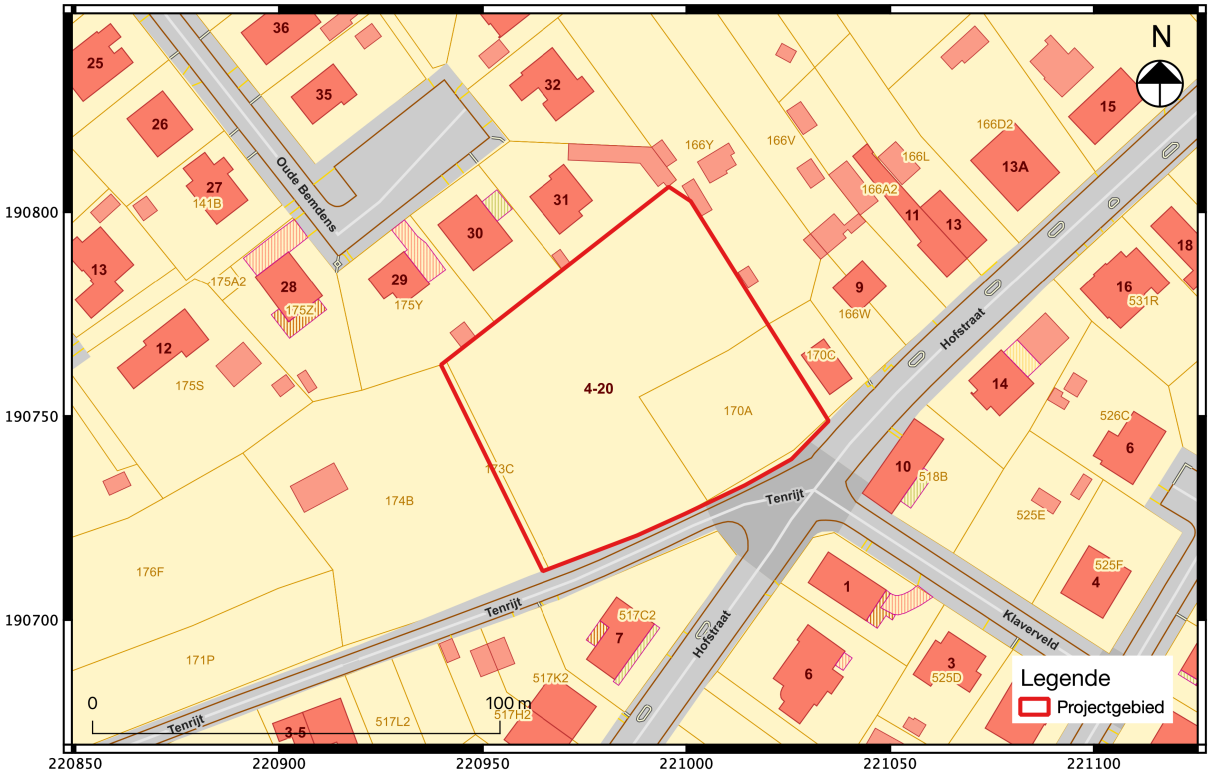

Fig. 3.2: Uittreksel van het kadasterplan met situering van het projectgebied.

3.2 Gemotiveerd advies

Binnen het onderzoeksgebied werd op 26 augustus 2021 door Studiebureau Archeologie bv een proefsleuvenonderzoek (2021H163) uitgevoerd. In totaal werden 7 sleuven en 5 kijkvensters aangelegd waarin voornamelijk recente en natuurlijke sporen werden aangetroffen.

Op basis van de resultaten van het bureauonderzoek werd een archeologisch potentieel geformuleerd. De resultaten van de archeologienota zonder ingreep in de bodem tonen aan dat het projectgebied archeologisch relevante waarden kan bevatten vanaf de steentijd. Tijdens het uitgevoerde landschappelijke bodemonderzoek werden geen aanwijzingen aangetroffen voor de aanwezigheid van (al dan niet begraven) horizontsequenties van een goed bewaarde (paleo)bodem of archeologisch relevante horizonten waarin steentijd artefactensites in situ aanwezig kunnen zijn. Bijkomend archeologisch booronderzoek werd aldus niet nodig geacht. Wel kunnen er onder de Ap-horizont nog (pre)historische grondsporensites aanwezig zijn.

Bij het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek werden 14 bodemsporen geregistreerd die na verder onderzoek als recent of natuurlijk te beschouwen zijn. De recente sporen konden in relatie gebracht worden met bosbouw (zgn. rabattensysteem). Er werden geen vondsten aangetroffen in associatie met de bodemsporen.

Het is binnen het huidige project dan ook niet nuttig om verder onderzoek aan te bevelen. De geplande werkzaamheden (verkaveling met tien loten) zullen niet ingrijpen op een noemenswaardige archeologische site. Verder onderzoek zal enkel verdere kosten betekenen en zullen met relatief grote zekerheid geen meerwaarde creëren. Het projectgebied kan in zijn geheel worden opgenomen op de GGA-kaart.

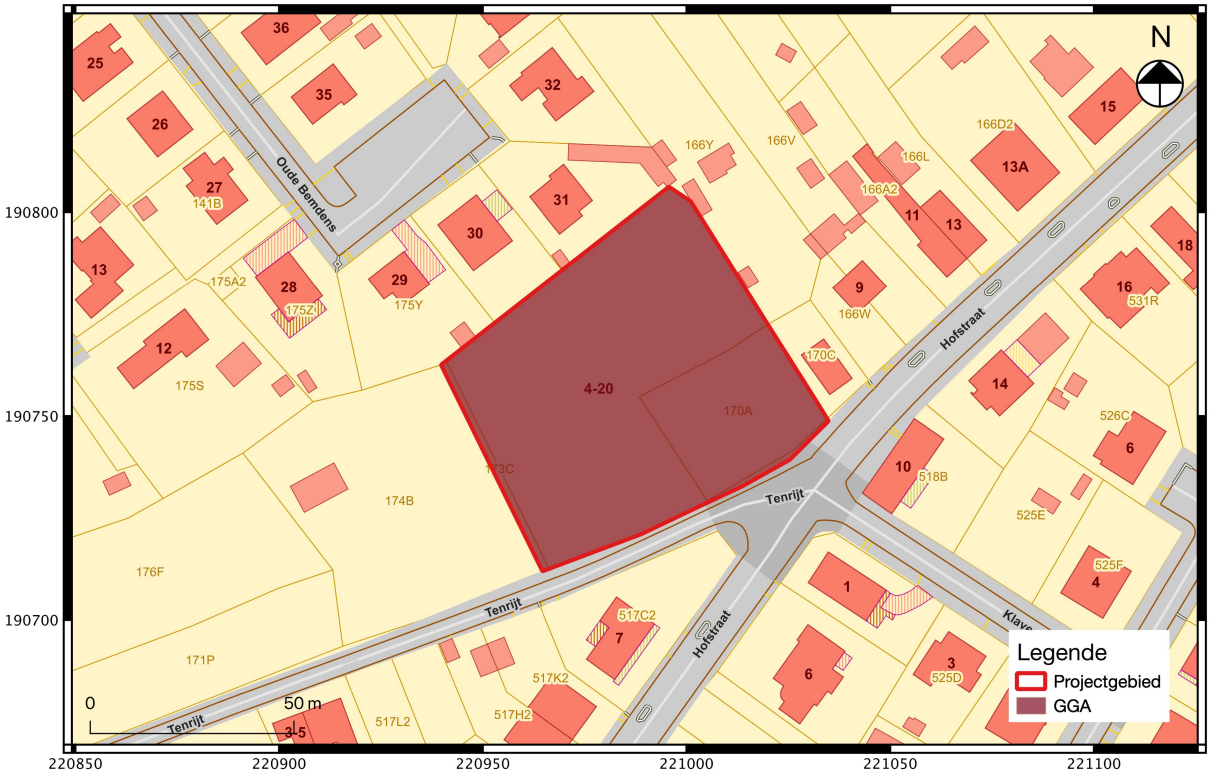

Fig. 3.3: Synthesekaart met aanduiding van de zone die wordt geselecteerd voor opname op de GGA-kaart (gebieden geen archeologie).

3.3 Programma van maatregelen

Omwille van het ontbreken van verder onderzoek of behoud in situ binnen het projectgebied is er geen programma van maatregelen.

Bij vrijgave van het terrein blijven de algemene bepalingen die voorzien zijn in het onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 Art. 5.1.4. van toepassing: "Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap." Deze aangifte kan gebeuren op https://www.onroerenderfgoed.be/nl/digitaal-vondstmeldingsformulier .

Bibliografie

ANTROP M., VAN EETVELDE V., JANNSENS J., MARTENS I. & VAN DAMME S. 2002. "Traditionele Landschappen Vlaanderen – overzicht." Universiteit Gent, Gent.

CLAESSENS S., VAN LIEFFERINGE N. & DE RAYMAEKER A. 2020. "Archeologienota: Het archeologisch vooronderzoek aan de Tenrijt te Houthalen." Studiebureau Archeologie bv, Tienen.

https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/15362

https://onderzoeksbalans.onroerenderfgoed.be/onderzoeksbalans/archeologie

https://inventaris.onroerenderfgoed.be/thesaurus